С.А."Д.А.Ценов" - Свищов
Вх.№ 93.00-41/04.11.2026

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ик.н. Пенчо Стоянов Пенчев – ВУАРР
на дисертационен труд на тема: „Младежкото предприемачество – детерминанти на успеха”
с автор Любомир Петров Николов
за получаване на образователната и научна степен „доктор“
в научна област 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.8. Икономика,
докторска програма „Икономика и управление (индустрия)“

Становището е изготвено на основание на решение на Научното жури, определено със Заповед № 168 от 15.10.2026 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. На своето първо заседание от 16.10.2026 г. Научното жури, след като се запозна със съществуващите документи прие решение, че при стартиралата процедура по защита на дисертацията няма допуснати нарушения.

Становището е разработено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на АСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Оценките по основните въпроси от изискванията се основават на проучване на представения дисертационен труд, автореферат, копия от публикациите по дисертацията, както и копия от изискваните документи по процедурата.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационния труд се състои от увод, четири глави, заключение, списък с използвана литература и приложения и е в обем от 278 страници. Представена е декларация за оригиналност и автентичност. Информацията в

дисертацията е визуализирана в 21 фигури и 13 таблици. Списъкът на използваната литература се състои от 245 източника, от които 242 – на латиница и 3 – на кирилица.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Любомир Петрово Николов е посветен на актуална и значима тема за науката и практиката. Той показва неговите задълбочени теоретични познания и непосредственото им обвързване към практиката. Това ясно проличава в изложението на отделните глави. Трудът надгражда досегашните изследвания по темата. Любомир Николов уважава мненията на отделните автори, но не се страхува да аргументира и обосновава свои виждания.

Налице е балансираност между обема на отделните глави.

Дисертационният труд е разработен в съответствие с принципите и изискванията за академично писане, а именно: теоретичност, методологичност, емпиричност, оригиналност, приложимост, систематизираност, валидност, перспективност, диверсифицираност, внедряемост и т.н. Направени са точни формулировки на целта, произтичащите от нея задачи, обект, предмет, хипотези. Изяснена е методиката на изследване. Спазени са главните методически изисквания към научен труд. Изложението е в логическа последователност, систематично и аналитично на подходяща базирано на подходяща специализирана литература. Използвани са класически и съвременни методи и инструментариум за набиране, обработка, анализ и синтез на емпиричните данни.

Предвид широкия спектър на темата и нейната многоаспектност, авторът умело поставя ограничителни рамки на своето изследване. Използвана е подходяща методология на разработката, която е съобразена с

темата на дисертационния труд. Това допринася са аргументиране на направените изводи.

Дисертационният труд е с нормален обем. Има балансираност между отделните части и връзка между тях.

Авторефератът е изготвен прецизно и коректно и представя резултатите от научното изследване.

Дисертационният труд има завършен вид и е в съответствие с изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Представен е списък от 4 публикации. Те отразяват основни моменти от дисертационния труд. Това позволява да се заключи, че те са свързани с темата на дисертацията и съответстват с приетите минимални наукометрични критерии за придобиване на научни степени. Докторантът има и 6 участия в научни форуми.

Представена е и декларация за оригиналност и достоверност.

В представените материали не открих съществени критични бележки. Като такава, която не омаловажава достойнствата в работите на кандидата, може да се посочи, че на отделни места в някои публикации е било необходимо да се прецизира стилът на изложение (използват се много дълги изречения и т.н.).

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

1. Разработена е интегрирана концептуална рамка, чрез която детерминантите на успеха на младите предприемачи се систематизират в четири взаимосвързани групи – човешки, социален, психологически и финансов капитал. По този начин се преодолява фрагментираното разглеждане на отделни фактори и се предлага системна перспектива, в която различните ресурси се разглеждат като взаимодействащи елементи на предприемаческия потенциал.

2. Обосновано е многомерно разбиране на предприемаческия успех, което надхвърля традиционното му идентифициране предимно с финансови резултати. Успехът е концептуализиран чрез шест взаимосвързани измерения – финансово, пазарно, иновационно, организационно, индивидуално и устойчиво. Тази постановка позволява предприемаческият успех да бъде разглеждан едновременно като резултат от функционирането и развитието на предприятието и като резултат от развитието на предприемача и способността на бизнеса да създава стойност в дългосрочна перспектива.

3. Изведена е необходимостта от интегриран подход към политиките за подкрепа на младото предприемачество. На основата на теоретичните и емпиричните резултати е обосновано разбирането, че ефективната подкрепа на младите предприемачи следва да бъде ориентирана не само към осигуряване на финансови ресурси или към стимулиране на стартирането на нови предприятия, а към системно развитие на човешкия, социалния, психологическия и финансовия капитал.

4. Формулирани са практически препоръки за изграждане на интегрирана система за подкрепа на младото предприемачество. На основата на изследването е предложен подход, при който финансовата, образователната, консултантската, менторската и мрежовата подкрепа се разглеждат като взаимно допълващи се елементи. Това позволява да се преодолее фрагментираното предоставяне на отделни услуги и да се създадат комплексни пакети за подкрепа, съобразени с етапа на развитие на предприемаческата дейност.

Смятам, че приносите са лично дело на Любомир Николов и отразяват направеното от него в дисертационния труд. Те са коректно посочени в автореферата.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Ще поставя и един въпрос: „Смятате ли, че в достатъчна степен се стимулират младите предприемачи?“

V. Обобщено заключение.

Представеният дисертационен труд, авторефератът, копията от публикациите и всички представени документи от докторанта позволяват да се заключи, че всички изисквания на нормативните документи (Закон за развитие на АСРБ, Правилник за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“) са изпълнени и затова убедено препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” на Любомир Петров Николов в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Икономика и управление (индустрия)“.

26.10.2026 г. Член на Научното жури:

В. Търново (Проф. д.ик.н. Пенчо Пенчев)